

Wijziging van de Ziektewet, de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de Werkloosheidswet
(Nadere regeling van de verzekering van degenen, die als lid van de bemanning van een vissersvaartuig aanspraak hebben op een aandeel in de besomming)

VERSLAG

Nr. 5

Ten einde een spoedige openbare behandeling mogelijk te maken heeft de vaste Commissie voor Sociale Zaken, in welke handen dit wetsontwerp is gesteld, besloten geen voorlopig verslag, doch een geclausuleerd verslag uit te brengen.

De leden van de fractie van de K.V.P. hadden met belangstelling kennis genomen van het onderhavige wetsontwerp. Alvorens tot een definitief standpunt te geraken zouden deze leden gaarne antwoord hebben op de navolgende vragen.

Beperkt deze maatschapsverhouding zich uitsluitend tot deelvissers? Zijn er aanduidingen, dat er in de landbouw en in de dienstverlenende sector ook deze verhoudingen zijn en enige groei vertonen? Zou een aparte juridische structuur vergelijkbaar met b.v. de wet op de coöperatieve vereniging niet aan te bevelen zijn?

Is door de Sociale Verzekeringsraad advies uitgebracht over dit concrete wetsontwerp? Indien dit niet gebeurd is, zou een dergelijk advies alsnog zijn nut hebben?

Kan deze uitzonderingspositie geen problemen geven bij totstandkoming van volksverzekeringen, zoals b.v. de W.A.O.? Hoe denkt de Minister dan te handelen?

Hoe stelt de bewindsman zich voor om bij – onverhoopte – structurele problemen in de werkgelegenheid van deze groep te handelen en op basis waarvan?

Zou de Minister de in de eerste kolom van de memorie van toelichting gesignaleerde klachten wat nader kunnen adstrueren?

In kolom 2 onder 2 wordt mentaliteitsbeïnvloeding in ongunstige zin gesignaleerd. Wordt deze niet ontkracht door de mededeling, dat een minimaal gebruik van sociale voorziening plaatsvindt?

Vertrouwt de Minister niet te sterk op de saamhorigheid in de maatschappijen over de keuze, die gedaan wordt? Hoe stelt de Minister zich de oplossing voor, als in de maatschap geen eenstemmigheid ontstaat?

Is het de bedoeling dat telkenmale de maatschap kan kiezen ofwel voor de sociale wetgeving dan wel voor het Sociaal Fonds voor Maatschapsvisserij? Loopt degene, die afwisselend verzekerd is, geen risico met betrekking tot zijn dagloon? Gaat er een rechtsongelijkheid ontstaan tussen de uitkering en begeleiding van een arbeidsongeschikte maatschapsvisser, indien hij verzekerd is bij de ene of de andere voorziening?

In de vierde kolom wordt in de laatste alinea opgemerkt, dat de kinderbijslagwet voor loontrekkenden wel van toepassing zal blijven. Betekent zulks niet een inkonsekventie op de wens om buiten de sociale-werknemersvoorzieningen te geraken?

De leden van de fractie van de V.V.D., die zich met de voorgestelde uitzondering van de maatschapsvissers van de meeste sociale verzekeringswetten konden verenigen, stelden vast, dat in 1967 derhalve een te ruime werkingssfeer aan de sociale wetgeving is gegeven. Zij vroegen zich alleen af, of thans niet te gemakkelijk een duiventileffect kan ontstaan, hetgeen niet in de bedoeling kan liggen.

Zij zouden gaarne van de Minister willen vernemen, of de bevindingen, die hij met betrekking tot deze problematiek heeft opgedaan, hem geen aanleiding geven deze wetgeving ook ten aanzien van andere groeperingen kritisch door te lichten.

Zij hadden hierbij met name het oog op z.g. occasionele arbeid, arbeid van bijkomstige aard en op arbeidsverhoudingen, die, evenmin als de maatschapsverhouding, juridisch als werknemersverhouding kunnen worden aangemerkt, zoals die van artiesten e.d.

Hebben de nadere onderzoekingen ter zake al tot enig resultaat geleid en, zo ja, welke, zo informeerden ten slotte deze leden.

De leden van de fractie van de A.R.P. hadden met belangstelling, maar toch ook wel met een lichte verwondering kennis genomen van dit wetsontwerp.

Deze verwondering gold wel in het bijzonder het tijdstip van indiening van dit wetsontwerp, nadat deze zaak bijna 4 jaren slepende is gehouden. Uit de aarzeling van de Minister om ter zake met voorstellen te komen, mag worden afgeleid, dat het geenszins een eenvoudige zaak is waar het in het onderhavige wetsontwerp om gaat.

Deze leden wilden dan nu ook reeds stellen, dat naar hun overtuiging met een overhaaste behandeling van dit wetsontwerp niemand, ook de betrokkenen in de visserijwereld zelf, is gediend.

Hiermede spraken deze leden uiteraard nog geen oordeel uit over de door de Minister voorgestelde maatregelen als zodanig.

Voorlopig wilden zij zich echter beperken tot het stellen van een aantal vragen, waarbij zij het geenszins uitgesloten achten, dat aan de hand van de memorie van antwoord nog een nader mondeling overleg met de Minister noodzakelijk zal zijn.

Allereerst informeerden zij, of de Minister het schrijven van de Sociale Verzekeringsraad en alle over deze gecompliceerde materie gewisselde stukken niet aan de Kamer wil overleggen.

Vervolgens zouden zij een nadere uiteenzetting met betrekking tot de stelling, dat de sociale verzekering een ondergraving van het maatschapscontract zou betekenen, op prijs stellen.

Uit hetgeen over het beraad van de S.V.R. wordt medegedeeld blijkt, dat de Raad de nadruk legt op het feit, dat maatschapsvissers zelf nadrukkelijk stellen, dat zij als zelfstandige werkzaam zijn.

Verder stelt de Raad, dat bij te ver strekkende gevolgen van een volledige uitsluiting van alle sociale werknemersverzekeringen, handhaving van de verzekeringsplicht krachtens alle werknemersverzekeringen wordt voorgestaan. Alleen met betrekking tot de Werkloosheidswet zou dan een bijzondere regeling moeten worden getroffen.

Welke argumenten, buiten de vier punten in de memorie van toelichting, eerste pagina, rechterkolom genoemde, hebben de Minister ertoe gebracht de nu voorgestelde veel verdergaande beslissing te nemen, zo vroegen deze leden verder.

Het is bovendien niet geheel en al duidelijk, dat de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden dan wel van toepassing moet blijven op alle maatschapsvissers. Deze verstoort de verhoudingen binnen de maatschap dan evenzeer in het licht van het onder punt 1 gestelde. Hier wordt immers gezegd, dat een maatschapsverhouding per definitie te gronde gaat indien onder gelijke omstandigheden de ene maat (de werknemer) wèl en de andere maat (de werkgever) geen aanspraak heeft op enigerlei uitkering. De schipper-eigenaar (werkgever) ontvangt immers geen kinderbijslag voor de eerste twee kinderen.

Verder zouden de hier aan het woord zijnde leden gaarne vernemen of de maatschapsverhoudingen alleen in de visserijwereld voorkomen of dat ook in andere sectoren deze figuur meer en meer gaat voorkomen (samenwerkingsvormen in de landbouw, enz.). Wat gaat dan het beleid ter zake worden?

Een volgende vraag was, of het juist is bepaalde groepen landgenoten van het brengen van een offer voor de sociale verzekering te gaan vrijstellen. De Minister stelt wel, dat een beroep op de A.B.W. bij gelijkblijvende omstandigheden vermoedelijk weinig of nooit zal behoeven te geschieden, maar de mogelijkheid is uiteraard wel aanwezig. Verder kan het risico van een teruglopende werkgelegenheid altijd gaan spelen en juist dit risico wordt door het betalen van een premie in de goede dagen opgevangen.

De Minister gaat vervolgens uit van een grote mate van saamhorigheid in de maatschappen. Deze erkennende, rees toch de vraag hoe te handelen wanneer deze saamhorigheid toch in een bepaald geval ontbreekt?

Om alle misverstand uit te sluiten, wilden deze leden ten slotte nog eens herhalen, dat zij met het stellen van deze vragen niet beoogden aan te geven, dat zij met dit wetsontwerp niet akkoord zullen gaan. Zij wilden deze zaak vooralsnog openhouden en aan de hand van de antwoorden overwegen of de repercussies, die zij anders voor de ontwikkeling van de sociale verzekering in andere sectoren vreesden, al dan niet aanwezig zijn.

Vertrouwende, dat de bewindsman bereid zal zijn het bovenstaande voor de openbare behandeling van het wetsontwerp schriftelijk te beantwoorden, is de commissie van oordeel, dat daarmee die behandeling voldoende zal zijn voorbereid.

Aldus vastgesteld 12 maart 1971.

VAN DIS
KIKKERT
C. J. VAN DER PLOEG
VAN LIER
WEIJTERS
MAENEN
HOEKSTRA
WIELDRAAIJER
BOERSMA
S. VAN DER PLOEG
VAN LEEUWEN
VELLENGA
BOOT
VEDER-SMIT
JANSSEN
RIETKERK
NYPELS
VAN VEENENDAAL-VAN MEGGELEN.